

ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ USUL VE ESASLARI

(Üniversitemiz Senatosunun 21/05/2026 tarihinde yapmış olduğu 2026/10-01 toplantı sayılı kararı)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1- (1) Bu usul ve esaslar; üniversite bünyesinde görev yapan akademik ve idari personelin etik davranış standartlarını belirlemek, etik ihlallerin önlenmesine yönelik kurumsal mekanizmaları tanımlamak ve etik kültürün kurumsal düzeyde yerleşmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu usul ve esaslar, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi bünyesinde görev yapan akademik ve idari personeli kapsamakta olup; etik davranış standartlarının belirlenmesi, etik ihlallerin önlenmesine yönelik kurumsal mekanizmaların tanımlanması ve etik kültürün kurumsal düzeyde yerleşmesini sağlamaya yönelik akademik, idari ve bilimsel faaliyetleri kapsamaktadır.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu usul ve esaslar; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili maddeleri, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunun 14'üncü ve 42'nci maddeleri, 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 25785 Sayılı Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile Yükseköğretim Kurumları Etik Davranış İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu usul ve esaslarda geçen;

- Etik:** İnsanların yaşamlarında ve çalışma hayatında davranışları, değerlere dayalı olarak doğru ve yanlış biçiminde ayırt etmelerine rehberlik eden ilke ve kurallar bütünüdür.
- Akademik Etik:** Akademisyenlerin bilimsel ve akademik faaliyetlerinde, bilgi ve birikimlerini üretme, paylaşma ve aktarma süreçlerinde; araştırma, değerlendirme ve yayımlama faaliyetlerinde; akademik yükseltme, ödüllendirme ve kurumsal yapıların işleyişinde, davranışlarını değerlere dayalı olarak doğru ve yanlış açısından ayırt etmelerine rehberlik eden ilke ve kurallar bütünüdür.
- Uydurmacılık:** Gerçekte var olmayan veri ve sonuçların oluşturulmasını ifade eder.
- Yanıltmacılık:** Verilerin veya sonuçların kasıtlı olarak değiştirilmesi ya da bazı verilerin bilinçli şekilde göz ardı edilmesi yoluyla gerçeğin çarpıtılmasını ifade eder.
- Çifte Yayın:** Aynı bilimsel çalışmanın, uygun atıf ve açıklama yapılmaksızın birden fazla yayın ortamında yayımlanmasını ifade eder.

- e) Bölerek Yayımlama/Dilimleme:** Bir bilimsel çalışmanın, yayın sayısını artırmak amacıyla bütünlüğü bozularak parçalara ayrılıp yayımlanmasını ifade eder.
- f) İntihal/Aşıma:** Bilimsel çalışmalarda başkalarına ait fikir, veri, eser veya yayınların, gerekli atıf ve kaynak gösterimi yapılmaksızın kendisine aitmiş gibi sunulmasını ifade eder.
- g) Sözde (Armağan) Yazarlık:** Bir bilimsel çalışmada, araştırmanın tasarımı, veri toplama, analiz, yazım veya onay süreçlerine yeterli katkı sağlamayan kişilerin yazar olarak gösterilmesini ifade eder.
- ğ) Yazar Saklama:** Bir çalışmaya katkısı bulunan kişi veya kişilerin, buna rağmen yazarlar arasında yer verilmemesini ifade eder.
- h) Gönüllü Katılım İlkesinin Çiğnenmesi:** Bireylerin, rızaları olmaksızın veya baskı altında araştırmaya katılmaya zorlanmasını ifade eder.
- ı) Aydınlatılmış Onam Almama:** Araştırmaya katılan gönüllülerden, araştırmanın amacı, süreci ve olası riskleri hakkında yeterli bilgilendirme yapılmadan onay alınmasını ifade eder.
- i) Gizlilik İlkesinin Çiğnenmesi:** Katılımcılardan elde edilen kişisel veya kurumsal verilerin, yasal zorunluluk bulunmaksızın paylaşılmasını ve katılımcı kimliklerinin korunmamasını ifade eder.
- j) Etik İhlal:** Üniversite bünyesinde görev yapan kişilerin, akademik veya idari faaliyetlerini yürütürken etik ilke ve kurallara aykırı davranışları; dürüstlük, tarafsızlık, saydamlık ve sorumluluk gibi temel değerlere zarar veren fiil ve uygulamalarda bulunmalarını ifade eder.
- k) Kurumsal Etik:** Üniversitenin akademik, idari ve yönetsel süreçlerinde; hukuka uygunluk, dürüstlük, şeffaflık, tarafsızlık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda, karar ve uygulamaların bu değerlere dayalı olarak yürütülmesini ifade eder.
- l) Etik Kültür:** Etik değerlerin yalnızca yazılı metinlerde değil, kurumun karar alma ve uygulama süreçlerinde benimsenerek içselleştirilmesini ve günlük işleyişte davranışa yansıtılmasını ifade eder.
- m) Hizmet Etiği:** Kamu hizmetinin sunumunda eşitlik, tarafsızlık, nezaket, kamu yararı ve insan onuruna saygı ilkelerine uygun hareket edilmesini; hizmetlerin erişilebilir, adil, hızlı ve kaliteli biçimde sunulmasını; Ahilik değerleri doğrultusunda doğruluk, dürüstlük ve dayanışma anlayışıyla hizmetten yararlanan tüm paydaşlara karşı saygılı, şeffaf ve sorumluluk bilinciyle davranılmasını ifade eder.
- n) Yönetim Etiği:** Üniversite yönetim süreçlerinde liyakat, adalet, nesnellik ve hesap verebilirlik ilkelerine dayalı olarak, şeffaf, tarafsız ve kamu yararını gözeterek kararların alınmasını ve uygulanmasını ifade eder.
- o) Çıkar Çatışması:** Kişinin görev ve yetkilerini kullanırken kendisi, yakınları veya ilişkili olduğu kişi ve kuruluşlar lehine doğrudan ya da dolaylı menfaat sağlayabilecek veya bu yönde algı oluşturabilecek durumları ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler, Etik İlkeler, Temel Değerler

Genel İlkeler

Madde 5- (1) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde çalışma hayatına ilişkin genel ilkeler şunlardır:

- a) Akademik özgürlük ve özerklik:** Akademik personelin bilimsel çalışmalarını ve görüşlerini, etik ilkelere ve hukuki çerçeveye uygun olmak kaydıyla, baskı ve yönlendirmeden bağımsız biçimde ifade edebilmesini; akademik özerklik ise akademik kurumların ve mensuplarının, bilimsel faaliyet alanlarını ve yöntemlerini yine aynı çerçevede, kurumsal sorumluluk ve toplumsal duyarlılık gözeterek bağımsız şekilde belirleyebilmesini ifade eder.
- b) Akademik dürüstlük:** Akademik toplulukta karşılıklı güveni ve toplumun bilime olan güvenini koruyarak etik ilkelere uygun davranmayı ve bilginin çarpıtılmadan sunulmasını ifade eder.
- c) Sorumluluk ve hesap verebilirlik:** Akademik ve bilimsel faaliyetlerde kişisel ve mesleki sorumluluğun üstlenilmesini, görevlerin nitelik ve nicelik bakımından gereği gibi yerine getirilmesini, kurumsal itibarın korunmasını ve kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını ifade eder.
- ç) Temel hakların korunması:** Kurumda ve toplumda temel insan haklarının korunup desteklenmesini, bireysel eylem ve kararlarda bu hakların gözetilmesini ve özellikle kimsenin kamu hizmetinden yararlanma, eğitim alma, araştırma yapma ve yayınlama özgürlüğünün kısıtlanmamasını ifade eder.
- d) Başkalarına saygı:** Bireysel farklılıklara saygı gösterilmesini ve değer verilmesini, ayrımcılık, taciz ve mobbing gibi davranışlara izin verilmemesini, paydaşlarla ilişkilerde saygı ve nezakete özen gösterilmesini, kişisel onur ve ihtiyaçların gözetilmesini ve çalışanlar ile yöneticiler arasındaki ilişkilerin karşılıklı saygı, adalet ve güven temelinde yürütülmesini ifade eder.
- e) Hizmette eşitlik ve kamu yararı:** Üniversite tarafından sunulan hizmetlerin, hiçbir ayırım yapılmaksızın, kamu yararı gözetilerek adil, erişilebilir, kaliteli ve zamanında sunulmasını; hizmet süreçlerinde eşitlik, tarafsızlık ve hakkaniyet ilkelerine bağlı kalınmasını; hizmetten yararlanan vatandaşlar ve çalışanların ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınmasını ve toplumsal faydanın önceliklendirilmesini ifade eder.
- f) Liyakat ve adalet:** Akademik ve idari görevlendirmeler ile yükseltme süreçlerinde, takdir yetkisine dayalı yerindelik değerlendirmesi saklı kalmak kaydıyla, objektif, ölçülebilir, şeffaf ve adil kriterlerin esas alınmasını; görev, yetki ve sorumlulukların ehliyet ve yeterlilik temelinde belirlenmesini; süreçlerin hakkaniyet, eşit fırsat ve tarafsızlık ilkeleri doğrultusunda yürütülmesini ve kayırmacılığa izin verilmemesini ifade eder.
- g) Şeffaflık ve katılımcılık:** Karar alma süreçlerinin açık, anlaşılır ve izlenebilir şekilde yürütülmesini; ilgili paydaşların görüş, öneri ve katkılarının bu süreçlere etkin biçimde dâhil edilmesini ifade eder.
- ğ) İhtilaf ahlakı:** Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde görüş ayrılıklarının çatışmaya dönüşmeden, Ahilik ilkeleri doğrultusunda, hakkaniyet ve adalet ölçüsünde, yapıcı iletişim ve saygı çerçevesinde

ele alınmasını ifade eder. Bu anlayış, farklı düşüncelerin zenginlik olarak kabul edilmesini, eleştirilerin kişiselleştirilmeden ve kırııcı olmadan dile getirilmesini, çözüm odaklı yaklaşımın benimsenmesini ve kurumsal huzurun korunmasını esas alır.

Etik İlkeler

Madde 6- (1) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Etik İlkeler şunlardır:

- a) Kamu Hizmeti Bilinci:** Kamu görevlileri, yürüttükleri tüm faaliyetlerde bireysel çıkarlardan ziyade kamu yararını esas alarak hareket eder; hizmetlerin etkin, verimli, sürekli ve erişilebilir biçimde sunulmasını temel sorumluluk olarak kabul eder. Bu anlayış, görevlerin yerine getirilmesinde toplumsal fayda üretmeyi ve vatandaş memnuniyetini artırmayı öncelikli kılar.
- b) Dürüstlük ve Tarafsızlık:** Kamu görevlileri tüm iş ve işlemlerinde doğruluk, güvenilirlik ve objektiflik ilkelerine bağlı kalır; karar alma süreçlerinde kişisel, siyasi veya sosyal etkilerden bağımsız hareket eder. Ayrımcılık yapmamak ve herkese eşit mesafede durmak bu ilkenin temelini oluşturur.
- c) Nezaket ve Saygı:** Kamu görevlileri, görevlerini yerine getirirken hizmet sundukları kişilere, meslektaşlarına ve tüm paydaşlara karşı saygılı, nazik ve yapıcı bir iletişim dili kullanır. İnsan onuruna saygı, bu ilkenin temel dayanağıdır.
- ç) Çıkar Çatışmasından Kaçınma:** Kamu görevlileri, görevlerini tarafsız şekilde yerine getirmelerini etkileyebilecek veya etkiliyor gibi algılanabilecek her türlü kişisel menfaat durumundan uzak durur. Olası çıkar çatışmalarını önceden tespit eder ve gerekli bildirimleri yaparak sürecin dışında kalır.
- d) Hediye ve Menfaat Yasağı:** Kamu görevlileri, görevleriyle bağlantılı olarak herhangi bir kişi veya kuruluştan doğrudan ya da dolaylı şekilde hediye, bağış veya menfaat kabul etmez. Bu ilke, kamu hizmetinin tarafsızlığını ve güvenilirliğini korumayı amaçlar.
- e) Kamu Kaynaklarının Etkin Kullanımı:** Kamuya ait tüm kaynaklar (zaman, bütçe, araç, ekipman vb.) yalnızca kamu hizmeti amacıyla kullanılır. İsrar, savurganlık ve kişisel kullanım kesinlikle kabul edilmez; kaynakların verimli, ekonomik ve sürdürülebilir şekilde yönetilmesi esastır.
- f) Gizlilik ve Güven:** Görev sırasında edinilen kurumsal, kişisel veya hassas bilgilerin mevzuata uygun biçimde korunmasını; bu bilgilerin yetkisiz kişilerle paylaşılmamasını ifade eder.

Temel Değerler

Madde 7- (1) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, tarihsel ve kültürel mirasının önemli bir unsuru olan Ahilik anlayışını kurumsal değerlerinin ayrılmaz bir parçası olarak kabul eder. Bu doğrultuda tüm akademik, idari ve yönetsel süreçlerde dürüstlük, güven, adalet, kalite, mesleki yetkinlik, rehberlik ve toplumsal sorumluluk ilkeleri temel alınır ve kurumsal faaliyetlerde bağlayıcı referans olarak uygulanır.

(2) Üniversite; kamu hizmeti bilinci, halka hizmet anlayışı, saygınlık ve güven, şeffaflık, katılımcılık ve hesap verebilirlik ilkelerini kurumsal yönetimin temel unsurları olarak kabul eder.

(3) Üniversite tarafından benimsenen temel değerler yalnızca ilke düzeyinde kalmayıp, tüm akademik ve idari personelin bu değerlere uygun somut davranışlar sergilemesini gerektirir. Bu kapsamda tüm çalışanlardan;

Şeffaflık: Karar alma ve uygulama süreçlerinin gerekçeleriyle birlikte açık ve anlaşılabilir şekilde yürütülmesi,

Hesap verebilirlik: Yapılan iş ve işlemlerin sonuçlarına ilişkin sorumluluğun üstlenilmesi ve gerekli açıklamaların yapılması,

Liyakat: Görevlendirme, değerlendirme ve yükseltmelerde objektif, ölçülebilir ve adil kriterlerin esas alınması,

Tarafsızlık: Kişisel, siyasi, sosyal veya ekonomik ilişkilerin karar ve uygulamalara yansıtılmaması,

Saygı ve nezaket: Tüm paydaşlara karşı insan onuruna uygun, kapsayıcı ve ayrımcılıktan uzak bir iletişim dili kullanılması beklenmektedir.

Bu çerçevede, etik değerler günlük iş ve işlemlerde usul ve esaslar alınarak davranışa dönüştürülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik İlkelerle Aykırı Davranışları ve Yapılacak İşlemler

Yöneticilerin Etik İlkelerle Aykırı Davranışları

Madde 8- (1) Üniversitede yöneticilik görevi yürütenlerin, görev ve yetkilerini kullanırken aşağıda belirtilen davranışları etik ilkelere aykırı sayılır:

- a) Görev, yetki ve unvanını kişisel çıkar sağlamak veya başkalarına haksız avantaj sağlamak amacıyla kullanmak.
- b) Görevlendirme, iş bölümü, izin, ödüllendirme, performans değerlendirme, atama ve benzeri işlemlerde Ahiliğin adalet, liyakat ve hakkaniyet anlayışına aykırı davranmak.
- c) Personel arasında yakınlık, siyasi görüş, sendikal tercih, inanç, cinsiyet veya benzeri nedenlerle ayırım yapmak ya da kayırmacı uygulamalarda bulunmak.
- ç) Astlarına, çalışma arkadaşlarına, öğrencilere veya diğer paydaşlara karşı Ahiliğin insan onuruna saygı, ölçülülük ve nezaket anlayışıyla bağdaşmayan küçültücü, baskıcı, dışlayıcı, kırııcı veya onur zedeleyici davranışlarda bulunmak.
- d) Yönetim yetkisini korkutma, yıldırma, susturma veya dışlama amacıyla kullanmak.
- e) Personelin görüş, öneri ve eleştirilerini dikkate almamak; bunları dile getiren kişilere karşı olumsuz tutum geliştirmek.
- f) Etik ihlal, usulsüzlük veya hukuka aykırılık iddialarını görmezden gelmek, gizlemek veya bildirimde bulunan kişiyi baskı altına almak.

- g) Görev nedeniyle edinilen gizli, kişisel veya kurumsal bilgileri yetkisiz kişilerle paylaşmak veya amacı dışında kullanmak.
- ğ) Üniversitenin personelini, bütçesini, araçlarını, verilerini, fiziksel imkânlarını veya diğer kurumsal kaynaklarını amacı dışında kullanmak.
- h) Hediye, menfaat, ayrıcalık veya kişisel ilişkilere dayalı olarak yönetsel karar vermek ya da bu yönde izlenim oluşturmak etik ilkelere aykırıdır. Bu kapsamda hediye alma ve menfaat sağlama yasağına ilişkin hususlarda 25785 sayılı Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15 inci maddesi hükümleri uygulanır.
- ı) İş ve işlemleri kasıtlı olarak geciktirmek, zorlaştırmak veya benzer durumdaki kişilere farklı uygulamalarda bulunmak.
- i) Personelin emeğini, fikrî katkısını veya başarısını görmezden gelmek ya da kendisine mal etmek.
- j) Karar alma süreçlerinde şeffaf davranmamak; gerekçesiz, keyfi veya açıklanamayan uygulamalarda bulunmak.
- k) Personelin mesleki gelişimini, görev yapma imkânını veya kurumsal süreçlere katılımını haksız biçimde engellemek.

Öğretim Elemanlarının Etik İlkelerine Aykırı Davranışları

Madde 9- (1) Öğretim elemanlarının meslektaşlarına, öğrencilere, kurum çalışanlarına, üniversiteye, topluma ve kendi akademik alanlarına karşı aşağıda belirtilen davranışları etik ihlali sayılır:

- a) Meslektaşlarına, öğrencilerine veya kurum çalışanlarına karşı *küçültücü, dışlayıcı, kırıcı, aşağılayıcı* veya *saygı sınırlarını aşan davranışlarda* bulunmak.
- b) Akademik ilişkilerde veya kurumsal süreçlerde cinsiyet, siyasi düşünce, inanç, etnik köken, engellilik durumu, sosyal statü veya benzeri nedenlerle ayrımcı tutum sergilemek.
- c) Meslektaşlarının akademik özgürlüğünü, bilimsel *itibarını* veya *mesleki gelişimini haksız biçimde zedeleyici* davranışlarda bulunmak.
- ç) Meslektaşları, öğrenciler, kurum çalışanları veya üniversite ile ilgili edinilen *gizli, kişisel ya da kurumsal bilgileri*, mevzuatın izin verdiği hâller dışında *açıklamak, paylaşmak* veya amacı dışında kullanmak.
- d) Bilimsel araştırma, yayın, proje, tez, sınav, değerlendirme ve raporlama süreçlerinde *akademik dürüstlük ilkesine aykırı* davranmak.
- e) Akademik veya mesleki *yeterliği bulunmadığı hâlde* proje yürütücülüğü, bilirkişilik, jüri üyeliği, tez danışmanlığı, sınav görevi ve benzeri *görevleri üstlenmek*.
- f) Atama, yükseltme, değerlendirme, tez, sınav, jüri ve benzeri akademik süreçlerde *çıkar ilişkisi* veya *çıkar çatışması bulunduğu hâlde görev almak*.
- g) Akademik veya idari kararlarını etkileyebilecek nitelikte *menfaat ilişkisi doğurabilecek* tutum ve *davranışlarda bulunmak*.
- ğ) Akademik unvanı, *uzmanlığı, yayını, deneyimi* veya *yeterliği hakkında yanıltıcı beyanda bulunmak*.

- h) Kendi alanı dışındaki bilim dallarını küçümsemek, değersiz göstermek veya bu alanlarda çalışan *akademik personel* ile *öğrencilerin itibarını zedeleyici davranışlarda bulunmak.*
- i) Üniversitenin personelini, öğrencilerini, kaynaklarını, araçlarını, mekânlarını, verilerini veya diğer *kurumsal imkânlarını amacı dışında kullanmak.*
- j) Üniversitedeki görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan, *kurumsal yükümlülüklerin yerine getirilmesini zayıflatan veya kurumsal itibarı olumsuz etkileyen faaliyetlerde bulunmak.*
- k) İşe alma, görevlendirme, performans değerlendirme, ödüllendirme, atama, yükseltme ve benzeri süreçlerde *liyakat, nesnellik, tarafsızlık, hakkaniyet ve adalet ilkelerine aykırı davranmak.*
- l) Topluma yönelik açıklamalarda bilimsel bulgular ile kişisel görüşleri birbirine karıştırmak veya *kişisel görüşlerini üniversitenin resmî görüşü gibi yansıtmak.*
- m) Eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, toplumsal katkı ve yönetsel görevlerde *dürüstlük, tarafsızlık, insan onuruna saygı, kamu yararı ve akademik etik ilkelerine aykırı davranmak.*
- n) Meslektaşlarının, öğrencilerinin veya kurum çalışanlarının haklarını, özgürlüklerini ya da çalışma barışını zedeleyecek şekilde *kasıtlı, yanıltıcı veya kötü niyetli açıklamalarda bulunmak.*
- o) Akademik değerlendirme ve karar süreçlerinde *kişisel yakınlık, ideolojik aidiyet, karşılıklı çıkar, baskı veya yönlendirme nedeniyle nesnelliği zedelemek.*

İdari Personelin Etik İlkelere Aykırı Davranışları

Madde 10- (1) İdari personelin akademik ve idari personele, öğrencilere, üniversiteye ve hizmet sunduğu diğer paydaşlara karşı aşağıda belirtilen davranışları etik ilkelere aykırı sayılır:

- a) Akademik ve idari personele, öğrencilere veya diğer paydaşlara karşı küçültücü, kırıcı, dışlayıcı, aşağılayıcı veya saygı sınırlarını aşan davranışlarda bulunmak.
- b) Hizmet sunumunda cinsiyet, siyasi düşünce, inanç, etnik köken, engellilik durumu, sosyal statü veya benzeri nedenlerle ayrımcı tutum ve davranış sergilemek.
- c) Görevin gerektirdiği nezaket, tarafsızlık ve eşitlik ilkelerine aykırı biçimde hareket etmek.
- ç) Akademik ve idari personel ile öğrenciler hakkında görev nedeniyle edinilen gizli, kişisel veya kurumsal bilgileri, mevzuatın izin verdiği hâller dışında açıklamak, paylaşmak veya amacı dışında kullanmak.
- d) Üniversite personelini, öğrencileri veya hizmet sunduğu kişileri kişisel çıkarı, özel işi veya haksız menfaati için kullanmak.
- e) Üniversitenin araç, gereç, mekân, veri, zaman ve diğer kurumsal imkânlarını amacı dışında veya kişisel yarar için kullanmak.
- f) Üniversitedeki görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan, hizmetin tarafsızlığını, düzenini veya kurumsal itibarı zedeleyen faaliyetlerde bulunmak.
- g) Üniversite ile iş yapan kurum ve kişilere karşı saygısız, keyfî, geciktirici, engelleyici veya yıldırıcı davranışlarda bulunmak.

- ğ) Akademik ve idari personel, öğrenciler veya diğer paydaşlara sunulması gereken hizmeti geçerli bir neden olmaksızın reddetmek, geciktirmek, zorlaştırmak veya taraflı biçimde yürütmek.
- h) Görev, işlem veya hizmetle bağlantılı olarak ödül, hediye, bağış, ikram, menfaat veya ayrıcalık talep etmek, kabul etmek veya bu yönde beklenti oluşturmak.
- ı) Hizmetin gerektirdiği bilgi, belge ve kurallara bilerek aykırı hareket etmek veya görevin gerektirdiği dikkat ve özeni göstermemek.
- i) İş ve işlemlerde kişisel yakınlık, çıkar ilişkisi, baskı, yönlendirme veya benzeri etkenlerle nesnelliği, tarafsızlığı ve hakkaniyeti zedelemek.
- j) Kamu yararı, dürüstlük, tarafsızlık, insan onuruna saygı, hizmette eşitlik ve kurumsal sorumluluk ilkelerine aykırı davranmak.
- k) Çalışma ortamında akademik ve idari personelin, öğrencilerin veya diğer paydaşların haklarını, özgürlüklerini ya da çalışma barışını zedeleyecek şekilde kasıtlı, yanıltıcı veya kötü niyetli açıklamalarda bulunmak.
- l) Fiziksel, sözlü, psikolojik veya dijital yollarla baskı, sindirme, kötü muamele veya taciz niteliği taşıyan davranışlarda bulunmak.

Etik İlkelere Aykırı Davranışlara İlişkin Başvuru

Madde 11- (1) Yöneticilerin, öğretim elemanlarının ve idari personelin etik ilkelere aykırı davranışta bulunduğuna ilişkin iddialar, yazılı dilekçe, elektronik posta veya tutanağa geçirilen sözlü başvuru yolları ile ilgili etik kurula yapılır.

(2) Başvuruda; başvurunun konusu, ilgili kişi veya kişiler, olayın zamanı, yeri, dayanakları ve varsa bilgi ve belgeler açıkça belirtilir.

(4) Soyut, genel veya herhangi bir bilgi ve belgeye dayanmayan başvurular değerlendirmeye alınmaz.

(5) Karalama amacı güden, haklı bir gerekçeye dayanmayan, başvuru konusuyla ilgili yeterli bilgi ve belge sunulmamış soyut başvurular değerlendirmeye alınmaz.

(6) Başvurunun hangi etik kurulun görev alanına girdiği konusunda tereddüt bulunması hâlinde, başvuru ilgili kurul veya yetkili makam tarafından görevli etik kurula yönlendirilir.

(7) Elektronik ortamda yapılacak başvurularda, başvurunun; gerçek kişiler tarafından elektronik posta yoluyla yapılması halinde, başvuru sahibinin adı ve soyadı, oturma yeri veya iş adresi belirtilir. Türkiye’de oturan yabancıların bu yolla yaptıkları başvurularda, pasaport numarası ve uyuğu gösterilir. Elektronik posta yolu ile yapılacak başvurularda, başvurunun Kurulun elektronik posta adresine ulaştığı tarih başvuru tarihidir.

Etik İlkelere Aykırı Davranışlara İlişkin İnceleme ve Değerlendirme

Madde 12- (1) Etik ilkelere aykırılık iddiaları, Üniversitede farklı disiplin alanları ve görev alanları dikkate alınarak oluşturulmuş ilgili etik kurullar tarafından, kendi görev ve yetki alanları kapsamında incelenir ve değerlendirilir.

(2) Etik kurul, gerekli gördüğü hâllerde ilgili kişiden savunma ister, ek bilgi ve belge talep eder, ilgili birimlerden açıklama alır ve ihtiyaç hâlinde uzman görüşüne başvurabilir.

(3) İnceleme sürecinde gizlilik, tarafsızlık, nesnellik, savunma hakkı ve masumiyet karinesi gözetilir.

(4) Etik kurul üyeleri, kendileriyle, yakınlarıyla veya çıkar ilişkisi bulunan kişilerle ilgili başvuruların görüşülmesine katılamaz.

Bu mekanizma, Üniversitenin rehberindeki savunma hakkı, uzman görüşü, gizlilik ve kurul usulüne dayanır.

Etik İlkelere Aykırı Davranışlara Verilebilecek Kararlar

Madde 13- (1) Etik kurul inceleme sonunda;

- a) Başvurunun kabul edilip edilmeyeceğine,
- b) Başvuru hakkında karar verilmesine yer olup olmadığına,
- c) Etik ilkeye aykırılık bulunup bulunmadığına ve
- ç) Ek inceleme veya ek bilgi ve belge gerekip gerekmediğine karar verebilir.

(2) Etik kurul kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.

(3) Etik kurul kararları etik değerlendirme niteliğindedir; doğrudan disiplin cezası verilemez.

Etik İlkelere Aykırı Davranışların İnceleme Sonuçları ve İlgili Mercilere Bildirimi

Madde 14- (1) Etik ilkeye aykırılık tespit edilmesi hâlinde, fiilin niteliğine göre;

- a) İlgili kişiye etik ilkelere uyum konusunda yazılı bildirim yapılması,
- b) İlgili birime gerekli kurumsal tedbirlerin alınmasının önerilmesi,
- c) Eğitim, rehberlik veya farkındalık çalışmasına yönlendirme yapılması,
- ç) Konunun ilgili disiplin amiri veya disiplin kurullarına bildirilmesi
- d) Suç şüphesi bulunması hâlinde yetkili idari ve adli mercilere bildirimde bulunulması yoluna gidilebilir.

(2) Etik kurulun değerlendirmesi, disiplin soruşturması veya ceza soruşturmasının yerine geçmez.

(3) Etik ilkeye aykırılık tespitine ilişkin kurul kararı, ilgili mevzuat uyarınca işlem tesis etmeye yetkili merciler açısından değerlendirmeye esas alınabilir.

Etik İlkelere Aykırı Davranışlara İlişkin Bildirim ve Koruma

Madde 15- (1) Etik ilkelere aykırı bir davranışın öğrenilmesi veya bu yönde makul şüphe bulunması hâlinde, durum ilgili etik kurula bildirilir.

(2) Başvuru sahipleri ile bilgi veren kişilerin kimlik bilgileri, mevzuatın izin verdiği ölçüde gizli tutulur.

(3) Başvuru veya bildirim nedeniyle kişilerin baskı altına alınması, dışlanması, yıldırılması veya olumsuz muameleye maruz bırakılması etik ilkelere aykırı sayılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma, Yayın ve Değerlendirme Etiği

Temel İlkeler ve Aykırı Davranışlar

Madde 16- (1) Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde bilimsel araştırma, yayın, hakemlik, bilirkişilik, jüri üyeliği, akademik değerlendirme ve benzeri bilimsel süreçler; akademik dürüstlük, bilimsel doğruluk, tarafsızlık, şeffaflık, sorumluluk, liyakat, saygı ve kamu yararı ilkelerine uygun olarak yürütülür.

(2) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme süreçlerinde ortaya çıkan etik ilkeye aykırılık iddiaları, bu Usul ve Esaslar çerçevesinde etik yönden incelenir ve değerlendirilir. Fiilin niteliğine göre ayrıca ilgili disiplin hükümleri ve genel hukuk hükümleri uygulanır.

(3) Aşağıda belirtilen fiiller, bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine aykırı davranışlar olarak kabul edilir:

- a) Gerçekte var olmayan veri, bulgu veya sonuçlar üretmek; araştırma verileri, kayıtları veya sonuçları üzerinde kasıtlı değişiklik yapmak; verileri gizlemek, çarpıtmak veya yanıltıcı biçimde sunmak.
- b) Başkalarına ait fikir, veri, eser, yayın, yöntem, bulgu veya yorumları usulüne uygun atıf yapmaksızın kullanmak; kaynaklara eksik, yanlış veya yanıltıcı biçimde atıf yapmak.
- c) Aynı çalışmayı gerekli açıklama yapmaksızın birden fazla yerde yayımlamak, yayın sayısını artırmak amacıyla bölerek yayımlamak, katkısı olmayan kişileri yazar göstermek, katkısı olan kişileri yazarlar arasında göstermemek veya yazarlık sıralamasını bilimsel emeğe aykırı biçimde belirlemek.
- ç) Araştırma probleminin belirlenmesi, yöntemin seçimi, verilerin toplanması, analizi, yorumlanması, raporlanması ve yayımlanması süreçlerinde gerçeğe uygunluk, doğruluk, izlenebilirlik ve etik kurallara aykırı hareket etmek.
- d) İnsan katılımcılar, kişisel veriler, kurumsal veriler, deneysel süreçler ve araştırma materyalleri bakımından ilgili mevzuata, etik kurul kararlarına, gizlilik yükümlülüğüne ve bilimsel araştırma esaslarına aykırı davranmak; gerekli izin veya onamları almadan araştırma yürütmek ya da yayımlamak.
- e) Akademik veya bilimsel yeterliği bulunmadığı hâlde proje, hakemlik, bilirkişilik, editörlük, jüri üyeliği veya benzeri değerlendirme görevlerini üstlenmek.

- f) Bilimsel değerlendirme süreçlerinde bağımsızlık, tarafsızlık, gizlilik, eşitlik ve nesnellik ilkelerine aykırı davranmak; değerlendirme yetkisini kişisel çıkar, yakınlık, baskı, yönlendirme, ön yargı veya çıkar çatışması etkisi altında kullanmak.
- g) Değerlendirme sürecinde elde edilen bilgi, belge, veri, taslak metin veya fikirleri açıklamak, paylaşmak, kişisel yarara konu etmek ya da bir araştırmanın veya yayının değerlendirilmesini bilimsel gerekçe dışında geciktirmek, engellemek veya olumsuz etkilemek.
- ğ) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme süreçlerinde akademik dürüstlük, şeffaflık, sorumluluk, başkalarının emeğine saygı ve bilimsel güvenilirlik ilkelerine aykırı diğer davranışlarda bulunmak.

Etik İzin Süreci

Madde 17- (1) İnsan katılımcılar, kişisel veriler, kurumsal veriler, biyolojik materyaller, deneysel uygulamalar veya etik kurul izni gerektiren diğer araştırmalar, ilgili etik kurul izni alınmadan başlatılamaz.

(2) Etik izin başvurusu, araştırmanın amacı, yöntemi, kapsamı, veri toplama araçları ve gerekli görülen diğer bilgi ve belgelerle birlikte ilgili etik kurula yapılır.

(3) Araştırmanın uygulanmasında etik riski etkileyebilecek esaslı değişiklikler yapılması hâlinde, değişiklikler yeniden etik kurul değerlendirmesine sunulur.

Etik İlkeler Aykırılık Başvurusu

Madde 18- (1) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine aykırılık iddiaları, yazılı veya elektronik başvuru yoluyla Üniversitede farklı disiplin alanlarına göre kurulmuş bulunan ilgili etik kurula yapılır.

Başvuruların İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

Madde 19- (1) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine aykırılık iddiaları, Üniversite bünyesinde görev yapan ilgili etik kurul tarafından incelenir ve değerlendirilir.

(2) Etik kurul, gerekli gördüğü hâllerde ilgili kişiden savunma ister, ek bilgi ve belge talep eder ve uzman görüşüne başvurabilir.

(3) İnceleme sürecinde gizlilik, tarafsızlık, nesnellik, savunma hakkı ve masumiyet karinesi gözetilir.

Kurul Kararları ve Sonuçları

Madde 20- (1) Etik kurul inceleme sonunda; etik ihlal bulunup bulunmadığına ve başvurunun kabul edilip edilmeyeceğine veya ek inceleme yapılmasına karar verebilir.

(2) Etik kurul kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.

(3) Etik kurul kararları etik değerlendirme niteliğindedir. Etik kurul doğrudan disiplin cezası veremez.

(4) Fiilin niteliğine göre ilgili disiplin mevzuatı ve genel hukuk hükümleri kapsamında yetkili mercilerce ayrıca işlem tesis edilir. Suç şüphesi bulunan hâllerde durum yetkili mercilere bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretim Etiği ve Temel İlkeler

Öğretim Elemanlarının Eğitim-Öğretim Sürecine İlişkin Yükümlülükleri ve Öğrencilere Karşı Etik Sorumlulukları

Madde 21- (1) Öğretim elemanları; derslerini yetkili kurullar tarafından onaylanan program içeriğine uygun olarak yürütmek, dersin amaç, öğrenme çıktıları, değerlendirme ölçütleri ve ders planına ilişkin bilgileri öğrencilerle zamanında paylaşmakla yükümlüdür.

(2) Öğretim elemanları, derslerini programda belirlenen yer ve zamanda yürütür; yasal mazeret bulunmadıkça eğitim-öğretim görevlerini aksatamaz.

(3) Engelli öğrenciler ile özel durumu bulunan öğrenciler için ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli akademik kolaylaştırmaları sağlar.

(4) Öğrencilerin ders başarılarını ve çalışmalarını adil, tarafsız, nesnel ve zamanında değerlendirir; uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanır.

(5) Öğrencilere ilişkin not, başarı durumu ve kişisel bilgileri, yasal zorunluluklar dışında üçüncü kişilerle paylaşamaz.

(6) Öğretim elemanları, öğrencilere karşı saygılı, kapsayıcı ve destekleyici bir tutum içinde olur; öğrencilerin öğrenme haklarını zedeleyici uygulamalardan kaçınır.

(7) Öğrencilerin görüş, düşünce ve önerilerini dikkate alır; onları araştırmaya, sorgulamaya, bağımsız düşünmeye ve kendilerini ifade etmeye teşvik eder.

(8) Öğrencilerle ilişkilerinde mesleki sınırları korur; kişisel çıkar sağlamaya yönelik, ayrımcı, dışlayıcı, istismar edici veya taciz niteliği taşıyan tutum ve davranışlarda bulunamaz.

(9) Öğrencilerden doğrudan veya dolaylı biçimde hediye, menfaat veya ayrıcalık kabul edemez.

(10) Öğrencilerin sağlık, güvenlik ve esenliğini olumsuz etkileyebilecek ortamlara karşı gerekli akademik özeni göstermekle yükümlüdür.

Eğitim ve Öğretim Etiğine Aykırı Davranışlar

Madde 22- (1) Aşağıdaki fiiller, eğitim ve öğretim etiğine aykırı davranışlar olarak kabul edilir:

a) Dersi yetkili kurullar tarafından onaylanan içerik ve amaç dışında yürütmek veya dersin gerekliliklerini öğrencilere açık biçimde bildirmemek.

b) Haklı bir neden olmaksızın eğitim-öğretim görevlerini aksatmak, dersi programında belirtilen yer ve zamanda yürütmek veya öğrencilerin öğrenme hakkını zedeleyecek biçimde ders sürecini ihmal etmek.

- c) Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde adalet, tarafsızlık, nesnellik ve eşitlik ilkelerine aykırı davranmak.
- ç) Öğrencilere ait not, başarı durumu veya kişisel bilgileri yasal zorunluluk dışında açıklamak veya paylaşmak.
- d) Öğrenciler arasında cinsiyet, inanç, siyasi düşünce, engellilik durumu, sosyal statü veya benzeri nedenlerle ayırım yapmak.
- e) Öğrencilere karşı küçültücü, dışlayıcı, kırıcı, aşağılayıcı, baskıcı veya taciz niteliğinde davranışlarda bulunmak.
- f) Öğrencilerle mesleki sınırları aşan kişisel yakınlık kurmak veya öğrencileri kişisel çıkar, özel iş ya da akademik olmayan amaçlarla kullanmak.
- g) Öğrencilerin katkı sunduğu çalışma, proje veya ürünleri, katkılarını belirtmeksizin kullanmak, sunmak veya yayımlamak.
- ğ) Öğrencilerden hediye, menfaat veya ayrıcalık kabul etmek ya da bu yönde beklenti oluşturmak.
- ı) Öğrencilerin öğrenme, ifade, katılım ve geri bildirim haklarını zedeleyecek uygulamalarda bulunmak.
- i) Eğitim ve öğretim süreçlerinde insan onuruna saygı, akademik dürüstlük ve öğrenme hakkı ilkelerine aykırı diğer davranışlarda bulunmak.

Eğitim ve Öğretim Etiğine Aykırı Davranışlar İçin Başvuru, İnceleme ve Değerlendirme

Madde 23- (1) Eğitim ve öğretim etiğine aykırılık iddiaları, yazılı veya elektronik başvuru yoluyla ilgili etik kurula yapılır.

- (2) Başvuruda; iddianın konusu, ilgili kişi veya kişiler, olayın dayanakları ve varsa bilgi ve belgeler açıkça belirtilir.
- (3) Eğitim ve öğretim etiğine aykırılık iddiaları, Üniversitede görev alanına göre oluşturulmuş ilgili etik kurullar tarafından incelenir ve değerlendirilir.
- (4) Etik kurul, gerekli gördüğü hâllerde savunma ister, ek bilgi ve belge talep eder ve ihtiyaç hâlinde uzman görüşüne başvurabilir.
- (5) İnceleme sürecinde gizlilik, tarafsızlık, nesnellik, savunma hakkı ve masumiyet karinesi gözetilir.

Eğitim ve Öğretim Etiğine Aykırı Davranışlar İçin Karar ve Sonuçları

Madde 24- (1) Etik kurul inceleme sonunda; başvurunun kabul edilip edilmeyeceğine, etik ihlal bulunup bulunmadığına veya ek inceleme yapılmasına karar verebilir.

- (2) Etik kurul kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.
- (3) Etik kurul kararları etik değerlendirme niteliğindedir. Etik kurul doğrudan disiplin cezası veremez.
- (4) Fiilin niteliğine göre ilgili disiplin mevzuatı ve genel hukuk hükümleri kapsamında yetkili mercilerce ayrıca işlem tesis edilir. Suç şüphesi bulunan hâllerde durum yetkili mercilere bildirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Hizmet Etiği

Temel İlkeler

Madde 25- (1) Üniversitede sunulan her türlü kamu hizmeti; kanunilik, adalet, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, şeffaflık, kamu yararı, hizmette erişilebilirlik, zamanındalık, nezaket ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde yürütülür.

(2) Hizmet sunumunda, hizmetten yararlananların hak ve beklentileri gözetilir; hizmetlerin standartlara uygun, güvenilir, anlaşılabilir ve insan onuruna saygılı biçimde yürütülmesi esastır.

Hizmet Sunumuna İlişkin Etik Yükümlülükler

Madde 26- (1) Üniversite yöneticileri ve personeli, görev ve hizmetlerini yürütürken:

- a) Hizmetleri belirlenmiş usul, esas, standart ve süreçlere uygun şekilde yerine getirmekle,
- b) Hizmetten yararlananlara karşı saygılı, nazik, açıklayıcı ve yol gösterici biçimde davranmakla,
- c) Görev alanı dışında kalan hususlarda ilgili birim veya yetkiliye yönlendirme yapmakla,
- ç) Hizmetin sunumunda keyfi, baskıcı, yanıltıcı, hakaret içeren veya tehdit edici davranışlardan kaçınmakla,
- d) Etik ilkelere veya hukuka aykırı bir talep ya da işlemle karşılaşılması hâlinde durumu ilgili makamlara bildirmekle,
- e) Çıkar çatışmasına yol açabilecek durumlarda gerekli bildirim ve çekinme yükümlülüğünü yerine getirmekle,
- f) Resmî, kişisel veya gizli nitelikteki bilgilerin korunmasına özen göstermekle,
- g) Kamu malları, kaynakları, iş gücü, zaman ve imkânları etkin, verimli ve amacına uygun kullanmakla yükümlüdür.

Hizmet Etiğine Aykırı Davranışlar

Madde 27- (1) Aşağıdaki fiiller, hizmet etiğine aykırı davranışlar olarak kabul edilir:

- a) Hizmeti, belirlenen usul ve esaslara aykırı, keyfi, geciktirici veya ayrımcı biçimde yürütmek.
- b) Hizmetten yararlanan kişilere karşı küçültücü, kırıcı, dışlayıcı, yanıltıcı, baskıcı, tehdit edici veya insan onurunu zedeleyici davranışlarda bulunmak.
- c) Hizmeti geçerli bir neden olmaksızın reddetmek, geciktirmek, zorlaştırmak veya benzer durumdaki kişilere farklı uygulama yapmak.
- ç) Görev, unvan ve yetkileri kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine doğrudan ya da dolaylı menfaat sağlamak.
- d) Hediye, bağış, ikram, ayrıcalık veya benzeri menfaatleri talep etmek, kabul etmek veya bu yönde beklenti oluşturmak.

- e) Çıkar çatışması bulunan durumlarda bunu bildirmemek veya hizmeti tarafsızlık ilkesine aykırı biçimde sürdürmek.
- f) Hizmet sunumu sırasında edinilen resmî, kişisel veya gizli bilgileri yetkisiz kişilerle paylaşmak veya amacı dışında kullanmak.
- g) Kamu malları, araçları, mekânları, verileri, bütçesi, zamanı veya diğer kurumsal imkânları amacı dışında veya kişisel yarar için kullanmak.
- ğ) Etik ilkelere veya hukuka aykırı bir işlem ya da talep karşısında bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemek.
- h) Hizmet sunumunda dürüstlük, tarafsızlık, kamu yararı ve kurumsal güven ilkelerine aykırı diğer davranışlarda bulunmak.

Hizmet Etiğine Aykırı Davranışlar İçin Başvuru, İnceleme ve Değerlendirme

Madde 28- (1) Hizmet etiğine aykırılık iddiaları, yazılı veya elektronik başvuru yoluyla ilgili etik kurula yapılır.

(2) Başvuruda; iddianın konusu, ilgili kişi veya kişiler, olayın dayanakları ve varsa bilgi ve belgeler açıkça belirtilir.

(3) Hizmet etiğine aykırılık iddiaları, Üniversitede görev alanına göre oluşturulmuş ilgili etik kurullar tarafından incelenir ve değerlendirilir.

(4) Etik kurul, gerekli gördüğü hâllerde savunma ister, ek bilgi ve belge talep eder ve ihtiyaç hâlinde uzman görüşüne başvurabilir.

(5) İnceleme sürecinde gizlilik, tarafsızlık, nesnellik, savunma hakkı ve masumiyet karinesi gözetilir.

Hizmet Etiğine Aykırı Davranışlar İçin Karar ve Sonuçları

Madde 29- (1) Etik kurul inceleme sonunda; başvurunun kabul edilip edilmeyeceğine, etik ihlal bulunup bulunmadığına veya ek inceleme yapıp yapılmayacağına karar verebilir.

(2) Etik kurul kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.

(3) Etik kurul kararları etik değerlendirme niteliğindedir. Etik kurul doğrudan disiplin cezası veremez.

(4) Fiilin niteliğine göre ve suç şüphesi bulunan hallerde ilgili disiplin mevzuatı ve genel hukuk hükümleri kapsamında durum yetkili mercilere bildirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yönetim Etiği

Temel İlkeler

Madde 30- (1) Üniversitede yönetim görevini yürütenler; görev, yetki ve sorumluluklarını adalet, liyakat, tarafsızlık, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, kamu yararı, insan onuruna saygı ve Ahiliğin doğruluk, hakkaniyet ve emek anlayışı çerçevesinde yerine getirir.

(2) Yönetim süreçlerinde kurumsal güvenin korunması, çalışma barışının gözetilmesi, personelin mesleki saygınlığının desteklenmesi ve karar süreçlerinin nesnel ölçütlere dayandırılması esastır.

Yöneticilerin Etik Sorumlulukları

Madde 31- (1) Yöneticilerin etik sorumlulukları şunlardır:

- a) Görev ve yetkilerini kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda kullanmak,
- b) Görevlendirme, iş bölümü, izin, ödüllendirme, performans değerlendirme, atama ve benzeri işlemlerde liyakat, adalet, eşitlik ve tarafsızlık ilkelerine uygun hareket etmek,
- c) Akademik ve idari personel arasında ayrımcılığa, kayırmacılığa, baskıya veya yıldırmaya yol açacak uygulamalardan kaçınmak,
- ç) Personelin görüş, öneri ve eleştirilerini dikkate almak; katılım kanallarını açık tutmak,
- d) Görevleri nedeniyle edindikleri gizli, kişisel veya kurumsal bilgileri korumak,
- e) Üniversite kaynaklarını etkili, verimli ve amacı doğrultusunda kullanmak,
- f) Etik ilkelere aykırılık, usulsüzlük veya hukuka aykırılık iddiaları karşısında gerekli idari duyarlılığı göstermek,
- g) Personelin mesleki gelişimini, akademik özgürlüğünü ve çalışma hakkını haksız biçimde sınırlamaktan kaçınmak,
- ğ) Karar alma ve uygulama süreçlerinde gerekçeli, ölçülü ve hesap verebilir biçimde hareket etmek.

Yönetim Etiğine Aykırı Davranışlar

Madde 32- (1) Aşağıdaki fiiller, yönetim etiğine aykırı davranışlar olarak kabul edilir:

- a) Görev, yetki ve unvanı kişisel çıkar sağlamak veya başkalarına haksız avantaj sağlamak amacıyla kullanmak.
- b) Görevlendirme, iş bölümü, izin, ödüllendirme, performans değerlendirme, atama ve benzeri işlemlerde liyakat, adalet, tarafsızlık ve hakkaniyet ilkelerine aykırı davranmak.
- c) Personel arasında yakınlık, siyasi düşünce, sendikal tercih, inanç, cinsiyet veya benzeri nedenlerle ayırım yapmak ya da kayırmacı uygulamalarda bulunmak.
- ç) Yönetimi altındakilere, çalışma arkadaşlarına, öğrencilere veya diğer paydaşlara karşı küçültücü, dışlayıcı, baskıcı, kırııcı veya onur zedeleyici davranışlarda bulunmak.
- d) Yönetim yetkisini korkutma, yıldırma, susturma, dışlama veya baskı kurma amacıyla kullanmak.
- e) Personelin görüş, öneri ve eleştirilerini dikkate almamak; bunları dile getiren kişilere karşı olumsuz tutum geliştirmek.
- f) Etik ihlal, usulsüzlük veya hukuka aykırılık iddialarını görmezden gelmek, gizlemek veya bildirimde bulunan kişiyi baskı altına almak
- g) Görev nedeniyle edinilen gizli, kişisel veya kurumsal bilgileri yetkisiz kişilerle paylaşmak veya amacı dışında kullanmak.

- ğ) Üniversitenin personelini, bütçesini, araçlarını, verilerini, fiziksel imkânlarını veya diğer kurumsal kaynaklarını amacı dışında kullanmak.
- h) Hediye, menfaat, ayrıcalık veya kişisel ilişkilere dayalı olarak yönetsel karar vermek ya da bu yönde izlenim oluşturmak.
- ı) İş ve işlemleri kasıtlı olarak geciktirmek, zorlaştırmak veya benzer durumdaki kişilere farklı uygulamalarda bulunmak.
- i) Personelin emeğini, fikrî katkısını veya başarısını görmezden gelmek ya da kendisine mal etmek.
- j) Karar alma süreçlerinde şeffaf davranmamak; gerekçesiz, keyfî veya açıklanamayan uygulamalarda bulunmak.
- k) Personelin mesleki gelişimini, görev yapma imkânını veya kurumsal süreçlere katılımını haksız biçimde engellemek.
- l) Kamu yararı, hesap verebilirlik, insan onuruna saygı, Ahiliğin doğruluk ve adalet anlayışı ile bağdaşmayacak biçimde davranmak.

Başvuru, İnceleme ve Değerlendirme

Madde 33- (1) Yönetim etiğine aykırılık iddiaları, yazılı veya elektronik başvuru yoluyla ilgili etik kurula yapılır.

- (2) Başvuruda; iddianın konusu, ilgili kişi veya kişiler, olayın dayanakları ve varsa bilgi ve belgeler açıkça belirtilir.
- (3) Yönetim etiğine aykırılık iddiaları, Üniversitede görev alanına göre oluşturulmuş ilgili etik kurullar tarafından incelenir ve değerlendirilir.
- (4) Etik kurul, gerekli gördüğü hâllerde savunma ister, ek bilgi ve belge talep eder ve ihtiyaç hâlinde uzman görüşüne başvurabilir.
- (5) İnceleme sürecinde gizlilik, tarafsızlık, nesnellik, savunma hakkı ve masumiyet karinesi gözetilir.

Kararlar ve Sonuçları

Madde 34- (1) Etik kurul inceleme sonunda; etik ihlal bulunmadığına, etik ihlal bulunduğu, başvurunun kabul edilemez olduğuna veya ek inceleme yapılmasına karar verebilir.

- (2) Etik kurul kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.
- (3) Etik kurul kararları etik değerlendirme niteliğindedir. Etik kurul doğrudan disiplin cezası veremez.
- (4) Fiilin niteliğine göre ilgili disiplin mevzuatı ve genel hukuk hükümleri kapsamında yetkili mercilerce ayrıca işlem tesis edilir. Suç şüphesi bulunan hâllerde durum yetkili mercilere bildirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Etik Kurulların Oluşumu, Başvuru, İnceleme ve Diğer Hükümler

Etik Kurulların Oluşumu

Madde 35- (1) Üniversitede etik ilkelere ilişkin başvuruların incelenmesi ve değerlendirilmesi, etik risklerin önlenmesi, etik kültürünün geliştirilmesi, etik farkındalığın artırılması ve kurumsal etik yönetişimin güçlendirilmesi amacıyla konu ve görev alanlarına göre etik kurullar oluşturulur.

(2) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine ilişkin başvurular, Üniversitede farklı disiplin alanlarına göre oluşturulmuş ilgili bilimsel etik kurullar tarafından kendi görev alanları kapsamında incelenir ve değerlendirilir.

(3) Yöneticilerin, öğretim elemanlarının ve idari personelin etik ilkelere aykırı davranışlarına ilişkin başvurular, Çalışan Etik Kurul'u tarafından incelenir ve değerlendirilir.

(4) Çalışan Etik Kurul'u, biri başkan olmak üzere, rektör tarafından atanan dokuz (9) üyeden oluşur.

(5) Etik Kurul üyeleri; etik değerlere bağlılık, mesleki deneyim, yönetsel tecrübe, tarafsızlık, kurumsal temsil kabiliyeti, kamu hizmeti anlayışı ve etik konularındaki bilgi birikimi dikkate alınarak Rektör tarafından üç (3) yıl süreyle görevlendirilir. Görev süresi sona eren üyeler için aynı usulle yeniden görevlendirilebilir. Görev süresi dolmadan herhangi bir nedenle boşalan üyelikler için aynı usulle görevlendirme yapılır. Görevlendirilen üyeler, yerine görevlendirildikleri üyenin kalan görev süresini tamamlar.

(6) Çalışan Etik Kurul;

- a) Farklı bilim alanlarından en az 20 yıl çalışma ve yöneticilik deneyimi bulunan beş (5) öğretim üyesinden,
- b) Üniversitenin idari birimlerinde en az 15 yıl çalışma ve yöneticilik deneyimi bulunan iki (2) idari personelden,
- c) En az 10 yıl çalışma deneyimi bulunan; hukuk, kalite yönetimi, iç kontrol, insan kaynakları veya kurumsal gelişim alanlarından birinde bilgi ve deneyime sahip iki (2) üyeden, oluşur.

(7) Etik Kurul başkanı Rektör tarafından belirlenir. Başkanın bulunmadığı hâllerde üyeler kendi aralarından bir başkan vekili seçer.

(8) Etik Kurul, başkanın çağrısı üzerine üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği hâlinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

(9) Etik Kurul yılda en az iki kez olağan olarak toplanır. Gerekli görülen hâllerde başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplantı yapılabilir.

(10) Etik Kurul üyeleri görevlerini; bağımsızlık, tarafsızlık, gizlilik, nesnellik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve kamu yararı ilkeleri doğrultusunda yürütür.

(11) Kendisi, eşi, altsoyu, üstsoyu, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile çıkar ilişkisi bulunan kişiler hakkında yapılan başvuruların görüşülmesi ve karara bağlanması süreçlerinde ilgili üye toplantıya katılamaz ve oy kullanamaz.

Etik Kurulların Görev ve Yetkileri

Madde 36- (1) Etik kurulların görev ve yetkileri, görev alanlarına göre aşağıda belirtilmiştir.

(2) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiği alanında etik kurulların görevi;

- a) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine aykırılık iddialarını incelemek ve değerlendirmek,
- b) Araştırmalar ile ilgili etik izin başvurularını karara bağlamak,
- c) Gerekli hâllerde başvuru sahiplerinden, araştırmacılardan ve ilgili birimlerden bilgi ve belge istemek,
- ç) İhtiyaç duyulması hâlinde uzman görüşüne başvurmak,
- d) Bilimsel etik kültürünün geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmak.

(3) Personel ve yönetim etiği alanında görevli etik kurulun görevleri;

- a) Yöneticilerin, öğretim elemanlarının ve idari personelin etik ilkelere aykırı davranışlarına ilişkin başvuruları incelemek ve değerlendirmek,
- b) Gerekli hâllerde ilgili kişilerden savunma istemek ve ilgili birimlerden bilgi ve belge talep etmek,
- c) İhtiyaç duyulması hâlinde uzman görüşüne başvurmak,
- ç) Kurumsal etik kültürünün geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmak,
- d) Etik ilkelere ilişkin eğitim, bilgilendirme ve farkındalık çalışmalarına katkı sunmak
- e) Görev alanına giren etik uygulamalara ilişkin değerlendirme ve önerilerini ilgili makamlara bildirmek.

(4) Etik kurullar, yalnızca etik ilkelere uygunluk yönünden inceleme ve değerlendirme yapar. Etik kurulların doğrudan disiplin cezası verme veya adli yaptırım uygulama yetkisi yoktur.

(5) Etik kurulların kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.

(6) Etik kurulların görev alanlarının kesiştiği durumlarda, başvurunun hangi kurul tarafından değerlendirileceği yetkili makam tarafından belirlenir veya ilgili kurullar arasında koordinasyon sağlanır.

Başvuru Usulü

Madde 37- (1) Etik ilkelere aykırılık iddialarına ilişkin başvurular, konusuna göre ilgili etik kurula yazılı veya elektronik ortamda yapılır.

(2) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine ilişkin başvurular ilgili bilimsel etik kurullara; yöneticilerin, öğretim elemanlarının ve idari personelin etik ilkelere aykırı davranışlarına ilişkin başvurular ise personel ve yönetim etiği alanında görevli etik kurula yapılır.

- (3) Başvuruda; başvurunun konusu, ilgili kişi veya kişiler, olayın dayanakları ve varsa bilgi ve belgeler açıkça belirtilir.
- (4) Soyut, genel veya bilgi ve belgeye dayanmayan başvurular değerlendirmeye alınmaz.
- (5) Başvurunun görevli etik kurulun belirlenmesinde tereddüt oluşması hâlinde, başvuru yetkili makam tarafından uygun görülen etik kurula yönlendirilir.
- (6) Daha önce incelenerek karara bağlanmış başvurular, yeni bilgi veya belge sunulmadıkça yeniden değerlendirmeye alınmaz.

İnceleme ve Değerlendirme Usulü

Madde 38- (1) Etik kurullar, başvuruları kendi görev ve yetki alanları kapsamında inceler ve değerlendirir.

- (2) Bilimsel araştırma, yayın ve değerlendirme etiğine ilişkin başvurular, ilgili bilimsel etik kurul tarafından; yöneticilerin, öğretim elemanlarının ve idari personelin etik ilkelere aykırı davranışlarına ilişkin başvurular ise personel ve yönetim etiği alanında görevli etik kurul tarafından incelenir ve değerlendirilir.
- (3) Etik kurul, gerekli gördüğü hâllerde ilgili kişilerden savunma ister, ek bilgi ve belge talep eder, ilgili birimlerden görüş alır ve ihtiyaç hâlinde uzman görüşüne başvurabilir.
- (4) İnceleme sürecinde gizlilik, tarafsızlık, nesnellik, savunma hakkı, ölçülülük ve masumiyet karinesi gözetilir.
- (5) Etik kurul üyeleri, kendileriyle, yakınlarıyla veya çıkar ilişkisi bulunan kişilerle ilgili başvuruların görüşülmesi ve karara bağlanması sürecine katılamaz.
- (6) Etik kurul, inceleme ve değerlendirmesini başvuru dosyası üzerinden yapar; gerekli görülmesi hâlinde ilgili kişi ve birimlerden yazılı açıklama isteyebilir.
- (7) Başvurunun görev alanı dışında kaldığının anlaşılması hâlinde, dosya yetkili etik kurula veya ilgili makama gönderilir.

Kararlar ve Sonuçları

Madde 39- (1) Etik kurul inceleme sonunda aşağıdaki kararları verebilir:

- a) Etik ihlal bulunmadığına,
 - b) Etik ihlal bulunduğuna,
 - c) Başvurunun kabul edilemez olduğuna,
 - ç) Başvuru hakkında karar verilmesine yer olmadığına,
 - d) Ek inceleme veya ek bilgi ve belge gerektiğine karar verebilir.
- (2) Etik kurul kararları gerekçeli olarak yazılır ve ilgili makamlara bildirilir.
 - (3) Etik kurul kararları etik değerlendirme niteliğindedir. Etik kurul doğrudan disiplin cezası veremez.

(4) Etik ilkeye aykırılık tespit edilmesi hâlinde, fiilin niteliğine göre ilgili birimlere kurumsal tedbir alınması önerilebilir; gerekli hâllerde konu yetkili disiplin mercilerine veya adli mercilere bildirilir.

Bildirim Yükümlülüğü

Madde 40- (1) Etik ilkelere aykırı bir davranışın öğrenilmesi veya bu yönde makul şüphe bulunması hâlinde, durum ilgili etik kurula bildirilir.

(2) Başvuru sahipleri ile bilgi veren kişilerin kimlik bilgileri, mevzuatın izin verdiği ölçüde gizli tutulur.

(3) Bildirim veya başvuru nedeniyle kişilerin baskı altına alınması, dışlanması, yıldırılması veya olumsuz muameleye maruz bırakılması etik ilkelere aykırı sayılır.

Etik İkelere Uyum, Eğitim ve Farkındalık

Madde 41- (1) Üniversite personeli, görevlerini yerine getirirken bu Usul ve Esaslarda yer alan etik ilkelere uymakla yükümlüdür.

(2) Etik eğitim ve farkındalık faaliyetlerinde Ahilik kültürü ve değerleri özel bir başlık olarak ele alınır; bu değerlerin kurumsal kimliğin temel unsuru olarak çalışanlara ve öğrencilere aktarılması sağlanır.

(3) Üniversitede etik kültürünün güçlendirilmesi amacıyla personelin etik ilkelere ilişkin bilgilendirilmesi, eğitilmesi ve farkındalığının artırılması yönünde çalışmalar yapılır.

(4) Göreve veya öğrenime yeni başlayan personel ve öğrenciler, etik ilkeler ve davranış standartları hakkında bilgilendirilir.

(5) Etik eğitim ve farkındalık faaliyetleri, ihtiyaçlar, geri bildirimler ve mevzuat değişiklikleri dikkate alınarak gözden geçirilir ve geliştirilir.

(6) Etik ilkelere ilişkin eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, üniversitede güven, şeffaflık, adalet ve sorumluluk kültürünün güçlendirilmesini amaçlar.

Etik İhlal, Disiplin İhlali ve Adli Boyutun Ayrımı

Madde 42- (1) Bu Usul ve Esaslarda etik ilkelere aykırı davranış olarak tanımlanan fiiller, niteliğine göre yalnızca etik ihlal kapsamında değerlendirilebileceği gibi, ayrıca ilgili mevzuat çerçevesinde disiplin ihlali veya adli işlem gerektiren bir fiil de oluşturabilir.

(2) Bir fiilin etik ihlal olarak değerlendirilmesi, aynı fiil hakkında ilgili disiplin mevzuatı veya genel hukuk hükümleri çerçevesinde ayrıca işlem yapılmasına engel teşkil etmez.

(3) Suç teşkil ettiği değerlendirilen veya suç şüphesi doğuran fiiller hakkında yetkili mercilere bildirimde bulunulur.

(4) Etik inceleme ve değerlendirme süreci, disiplin soruşturması veya ceza soruşturmasının yerine geçmez.

Etik İhlallere İlişkin Sonuçlar ve Kurumsal Önlemler

- Madde 43-** (1) Etik ilkelere aykırılık iddiaları; başvuru, bildirim, inceleme ve değerlendirme süreçleri sonunda ilgili etik kurul tarafından etik yönden karara bağlanır.
- (2) Etik kurul, etik ihlal bulunduğuna karar vermesi hâlinde, fiilin niteliğine göre gerekli idari tedbirlerin alınmasını önerebilir ve konuyu yetkili makamlara bildirir.
- (3) Etik kurul kararları doğrudan disiplin cezası niteliği taşımaz. Disiplin soruşturması açılmasını gerektiren hâllerde işlem, ilgili mevzuat hükümlerine göre yetkili merciler tarafından yürütülür.
- (4) Suç teşkil ettiği değerlendirilen veya suç şüphesi doğuran fiiller hakkında yetkili adli mercilere bildirimde bulunulur.
- (5) Etik ihlal süreçlerinden elde edilen sonuçlar, etik kültürünün geliştirilmesi, eğitim faaliyetlerinin planlanması ve kurumsal iyileştirme çalışmalarında dikkate alınır.

Etik İkelere Uyumun İzlenmesi ve Geliştirilmesi

- Madde 44-** (1) Üniversite, bu Usul ve Esaslarda yer alan etik ilkelerin uygulanmasını izler, değerlendirir ve geliştirilmesine yönelik gerekli tedbirleri alır.
- (2) Etik ilkelere uyumun izlenmesi; başvuru ve bildirimler, etik kurul kararları, geri bildirimler, eğitim faaliyetleri ve kurumsal değerlendirme sonuçları dikkate alınarak yürütülür.
- (3) Etik ilkelere ilişkin uygulama sonuçları, ihtiyaç duyulan hâllerde ilgili yönetim birimlerine raporlanır ve kurumsal iyileştirme çalışmalarında kullanılır.
- (4) İzleme ve değerlendirme süreçlerinde elde edilen bilgi ve belgeler, gizlilik ilkesi çerçevesinde korunur; bunlara yalnızca yetkili kişiler erişebilir.
- (5) Tespit edilen eksiklikler veya gelişime açık alanlar doğrultusunda iyileştirme önerileri geliştirilir; etik ilkelere uyumun güçlendirilmesi amacıyla eğitim, bilgilendirme, rehberlik ve farkındalık faaliyetleri planlanır ve gerekli görülenler uygulanır.
- (6) Üniversite, etik ilkelere ilişkin uygulamalarını; ihtiyaçlar, mevzuat değişiklikleri ve kurumsal deneyimler doğrultusunda gözden geçirir ve geliştirir.
- (7) Gerekli görülen hâllerde etik ilkelere uyum ve iyileştirme faaliyetlerine ilişkin değerlendirme sonuçları ilgili yönetsel birimlerle paylaşılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM **Yürürlük ve Yürütme**

Yürürlük

- Madde 45-** (1) Bu Usul ve Esaslar, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

- Madde 46-** (1) Bu Usul ve Esas hükümlerini Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü yürütür.